

Warm up

Long verbs: iterative going

- **Jak často chodíš** do restaurace? — **Chodím** do restaurace **každý den**.

Short verbs: one-time going

- **Kdy půjdeš** do restaurace příště? — Příště **půjdu** do restaurace **za měsíc**.
- **Kdy jsi šel** naposledy do knihovny? — Naposledy **jsem šel** do knihovny **minulý měsíc**.

Jak často chodíš/jezdíš....? How often...

- Jednou
- Dvakrát
- **Třikrát** [number]krát
  - + **ZA** den, týden, měsíc...
- **každý** den, týden, měsíc...
- **nikdy nechodím** na pivo.
- **Jak často chodíte** na toaletu? – každý den
  - **Máte** pravidelnou stolicí?

Kdy půjdeš/jsi šel.../jel/pojedeš příště/naposledy?

- Včera
- Zítra
- V pátek v 18:00
- **předečím**: day before yesterday
- **pozíří**: day after tomorrow
- **nepamatuju si** = I do not remember

Chodím na univerzitu v **úterý** = I go to the uni EVERY tuesday.

Jdu na univerzitu v **úterý**. = I go there **THIS/NEXT** tuesday.

verbs of motion with prefixes při- and od/e-

- explanation: also in textbook, p. 90

Verba pohybu s prefixy při- a od- (slovesa pohybu s předponami při- a od-) • “Short” verbs of motion with the prefixes při- and od-

Notice the highlighted verbs in the text. Compare the meaning of these verbs:

přijít to arrive (on foot), to come		odejít to leave (on foot)
přijet to arrive (by vehicle), to come	x	odjet to leave (by vehicle)
přiletět to arrive (by plane), to come		odletět to leave (by plane), to depart

These verbs are perfective, but they have imperfective “partners” e.g.: přicházet/přijít, přijíždět/přijet, přilétat/přiletět x odcházet/odejít, odjíždět/odjet, odlétat/odletět.

1. jít, jet, letět = to go, fly
2. + při + any verb = come: přijít, přijet, přiletět
3. + od + any verb = to leave: odejít, odjet, odletět

přijdu, přijdeš, přijde... I will come // přišel jsem, přišel jsi... = I came (future: půjdu, pojedu)

odejdu, odejdeš, odejde... I will leave // odešel jsem, odešel jsi...

odjedu, odjedeš, odjede = I will leave // odjel jsem = I left

- textbook, p. 90/ex. 3: fill in the gaps, use the verbs from the box

▶ 3. Procvičujte nejčastější slovesa pohybu s prefixy při- a od-. Doplňte je k obrázkům.

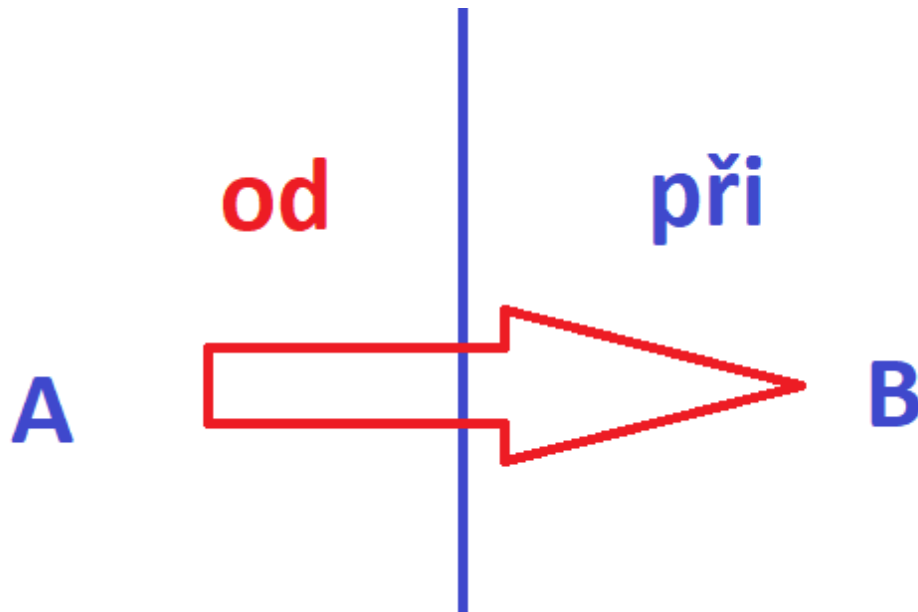
odletět | přijet | odjet | přijít | přiletět | odejít

1. přijít ..... 2. .... 3. .... 4. .... 5. .... 6. ....

1. přijít
2. odejít
3. přijet
4. odjet
5. přiletět
6. odletět

- workbook, p. 128/ex. 24: use the verbs in past or future tense

► 24. Doplňte *přijít, odejít, přijet, odjet, přiletět* nebo *odletět* v minulém čase ve správné formě. Hledejte víc možností.

1. Vlak z Brna ..... do Prahy pozdě.
2. Kamarádka ..... na rok studovat do Londýna.
3. Přítel dneska ráno ..... z domu už v 6 hodin.
4. Kolegyně tady není, ... k doktorovi.
5. Moje sestra včera ..... domů pozdě v noci.
6. Musel jsem na kamaráda čekat hodinu na letišti, protože letadlo ..... pozdě.
7. Kolega ..... do práce, uvařil si kávu a přečetl si nové e-maily.
8. Manželka včera ..... na služební cestu.
9. Musíme jet rychle, letadlo už .....
10. Prosím vás, nevíte, jestli už ..... autobus z Brna?

PAST TENSE

1. **přijel** (arrived late)
  - a. could it be: *odjel*? Yes, it was late on departure
2. **odjela** (left)
  - a. why not: *odešla* = it is hard to get to London on foot
  - b. could it be: *přijela*? Yes, if the conversation happens in London
  - c. could it be: *odletěla*? Yes, if you know it happened by plane
3. **odešel** (left) + **z domu** = he left the house
4. **odešla** (left) + **k doktorovi** = she left to see a doctor
  - a. *odjela*: if you are 100% sure she **drove** there
5. **přišla** (came) domů
  - a. could it be *odešla*? Yes, if the conversation happens in a bar
6. **přiletělo** (arrived)
  - a. **why not**: *odletělo*? late on departure? No one is interested
7. **přišel** (came/arrived)
  - a. could it be: *přijel*? Yes, if you want to be **explicit** about him **driving** to work
  - b. could it be *odešel*? Rather not, because activities at work are mentioned
8. **odjela** (left for business trip)
9. **přiletělo** (arrived: maybe to pick up someone)
10. **přijel** (arrived)

- a. why not *odjel*? Who would be interested in a bus leaving Brno?

Když = when: když studuju, piju kávu.

Jestli = if: **Jestli/když bude** koronavirus v Brně za měsíc, nepůjdu do školy.

(když + future tense = if): **Jestli Petr miluje** Evu, budou mít děti. **Jestli jsi viděl** někoho s covid-19, musíš být doma,.

working with handout: complete exercise 1

1) Choose the most suitable verb, minimal context is given and highlighted

1. **Doma (mluví maminka):** V kolik hodin jsi včera **přišel/odešel** domů? *Came home*
  - a. **V baru:** V kolik hodin jsi včera **přišel/odešel** domů? *Left for home*
2. **V nemocnici:** Martin **přijel/odjel** autem **do nemocnice** a šel na kardiologii. *Arrived to hospital*
  - a. **Doma:** Martin **přijel/odjel** autem do nemocnice a šel na kardiologii. *Left home for hospital*
3. **V Brně:** Z Brna **odjedeme/přijedeme** v pondělí a do Paříže **odjedeme/přijedeme** v úterý ráno. *Leaving Brno + arriving to Paris*
  - a. **V Berlíně:** Z Brna **odjedeme/přijedeme** v pondělí a do Paříže **odjedeme/přijedeme**... *coming from Brno and leaving for Paris*
4. **Na letišti v Praze:** Čekám na rodiče, letadlo z New Yorku **přiletí/odletí** za půl hodiny.
5. **V baru:** Jak dlouho už tady čekáš? — **Přišel/Odešel** jsem před 15 minutami (*15 min. ago*).
6. **Ve škole:** Můžu dnes **odejít/přijít** ze školy o deset minut dříve? Není mi dobře.
7. **Na univerzitě:** Test začíná v 17:00, musíte **přijít/odejít** včas. *Coming in time*
8. **Kamarád organizuje party:** **Přijdeš/odejdeš** zítra na tu party? – Nemusíš se bát, budu tam.
9. **V Brně:** Kdy **přijede/odjede** tvoje maminka do Brna? *Coming to Brno*
  - a. **V Oslo:** Kdy **přijede/odjede** tvoje maminka do Brna? *Leaving for Brno*
10. **Pracujete na počítači:** **Přišel/odešel** mi nějaký email.

NURSING

2 Working with verbs: observe the forms (they are highlighted), learn the meaning

Comment: verbs are coming in imperfective or perfective form (wait for week 6–8). The one that comes more often (in nursing context) is highlighted.

Co dělá sestra? Co dělá **pacient sám/pacientka sama** (*alone*)?

Mýt se, myju se = to wash + **acc**

SE/SI/- = self

1. **Myju auto** = I wash (my/a) car, myju **okno** (window), myju **dítě** (a baby)

2. Myju **se** = I wash **myself** (= whole body, 100 %)

- a. Jmenuju **se** Martin. = I call **myself** Martin.
  - b. Vidím **se** na monitoru.
3. Myju **si vlasy** = I wash hair **to myself**. = I wash **my hair**

a. Myju **si** ruce.

b. myju **moje** ruce

- **brát** (to take): **Sestra**/pacient **bere** krev paní Novákové.
- **bát se** (to be afraid): Sestra/**pacient** se **bojí**, že to bude bolet.
- **čistit (si)** (to clean/brush): **Sestra**/pacient **čistí** zuby paní Novákové. Sestra/**pacient si čistí** zuby sám.
- **dostat** (to get/receive): Sestra/**pacient** **dostane** infúzi.
- **držet (si)** (to keep/to hold): **Sestra**/pacient **drží** injekci. / Sestra / **pacient (si) drží** náplast (plaster).
- **krvácet** (to bleed): Sestra/**pacient** **krváčí** z nosu.
- **lehnout si** (to lie down): Sestra/**pacient si** **lehne** na postel.
- **mýt/umýt (se/si)** (to clean/wash): **Sestra**/pacient **myje** paní Novákovou. Sestra/**pacient si** **myje** vlasy. Sestra/**pacient se** **myje** sám.
- **natočit EKG** (to do/perform EKG): **Sestra**/pacient **natočí** EKG paní Novákové.
- **oblékat/obléknout (se/si)** (to dress up): **Sestra**/pacient **oblékne** paní Novákovou. Sestra/**pacient si** **oblékne** čisté tričko (clean T-shirt). Sestra/**pacient se** **oblékne** sám.
- **píchat/píchnout (si)** (to apply injection): **Sestra**/pacient **píchá** paní Novákové antibiotika. Sestra/**pacient si** **píchá** inzulin sám.
- **položít (se)** (to lie down): **Sestra**/pacient **položí** invalidní paní Novákovou na postel. Sestra/**pacient se** **položí** na postel sám.
- **polykat** (to swallow): Sestra/**pacient** **polyká** léky.

- **posadit (se)** (to sit down): **Sestra**/pacient **posadí** paní Novákovou na vozík (*wheelchair*).
Pacient se posadí na židli.
- **vyměnit** (to change/replace): **Sestra**/pacient **vymění** špinavé prostěradlo (*dirty bedsheet*).
- **vyšetřit** (to examine): **Doktor**/pacient **vyšetří** paní Novákovou.
- **vážit (se)** (to weigh): **Sestra**/pacient **váží** paní Novákovou. **Pacient se váží** sám.

3 Hygiena a soběstačnost (*self-sufficiency*)

verbs:

- čistit (si)/**vyčistit (si)** + parts of your body in acc (to clean/to brush)
  - vyčistit si **zuby**
  - dry way
    - čistit si nehty (toothpick)
    - čistit si **kůži** (skin): krém
    - **čistit** si vlasy (clean your hair from dust, from leaves) × umýt si vlasy (wash your hair = water + shampoo)
- holit (**se/si**)/**oholit (se/si)** (holit si + parts of your body in acc) (to shave)
  - **holit se = shave one's beard**
  - holit **si nohy**, prsa, záda, podpaží... holit **si** celé tělo
  - women: holím se (= genitalia)
- **chodit/jít** (to walk)
- měnit/**vyměnit** (vyměnit si + something to be changed in acc) (to change)
- mýt se/**umýt se, umyju se** (umýt si + parts of your body in acc) (to wash)
- **oblékat se/obléknout se, obléknu se** (obléknout si + clothes in acc) (**to dress up**)
- pomáhat/**pomocť, pomůžu** (to help)
- sprchovat se/osprchovat se (to shower)

Make questions. Use these „starters“.

Sestra: **Můžete** [+ infinitiv] sám/sama?

Pacient: Ne, sám/sama [**conjugated verb in negative forms**].

Sestra: **Chcete** pomoci [+ infinitiv]?

S: **Můžete** chodit sám?

P: Ne, nemůžu chodit sám.

S: **Chcete** pomoci chodit?

4 Hygiena a vy. Make questions. Ask each other about your hygiene. Start with...

- Kdy (obvykle) (+conjugated imperfective = left verb) ...?
- Jak často (+conjugated imperfective = left verb) ...?
- Jak dlouho (+conjugated imperfective = left verb) ...?

Kdy **chodíš do sprchy?**

Kdy **se sprchuješ?**

5 Nursing: finish the sentence. Use vocabulary from the box. Do not change the forms. Observe the grammar.

nouns: sestry (*nurse*), čaj (*tea*), injekce (*injection*), vodu (*water*), s holením (*with shaving*), s mytím (*with washing*), banán (*banana*), oběd (*lunch*), operace (*operation*), lékaře (*doctor*), léky (*medicine, drugs*), s hygienou (*with hygiene*), jídlo (*food*), telefon, berle (*crutches*), brýle (*glasses*), hůl (*walking stick*)

nouns with preposition: na židli, na postel, na lůžko (*hospital bed*), do vany, do sprchy, na vozík (*wheelchair*)

verbs (infinitiv): oholit se (*shave*), umýt se (*wash*), jíst, chodit

1. Pacient se bojí (+ gen) _____
2. Sestra říká: „Pomůžu vám (*I will help you*) _____
3. Pacient sám nemůže _____
4. Sestra říká: Podám vám (*I will hand something to you*) _____
5. Sestra říká: Chcete/potřebujete jít _____
6. Sestra říká: Posad'te se _____
7. Sestra říká: Lehněte si _____